

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний університет "Києво-Могилянська академія"
Освітня програма	50071 Суспільна політика і врядування
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

06.03.2023 р.

Справа № 1466/АС-22

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 28 "Публічне управління та адміністрування" у складі:

Стойка Андрій Васильович – головуєчий,

Алейнікова Олена Володимирівна,

Балан Олександр Сергійович,

Безугла Людмила Сергіївна,

Демчишин Ярослав Михайлович,

Касич Алла Олександрівна,

Крихтіна Юлія Олександрівна,

Руденко Ольга Мстиславівна,

Семенець-Орлова Інна Андріївна,

за участі запрошених осіб:

Тертичка Валерій Володимирович – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Національний університет "Києво-Могилянська академія"
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	50071
Назва ОП	Суспільна політика і врядування
Галузь знань	28 Публічне управління та адміністрування
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про умовну (відкладену) акредитацію.

За – 9, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Ціль ОНП відповідає місії ЗВО. У ОНП зроблені посилання на відповідні пункти в документах ЗВО.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Згідно п.7 "Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів освіти" (наказ МОН № 977 від 11.07.2019 р.), встановлення рівня відповідності А передбачає, що ОП "не лише повністю відповідає визначеному критерію, а й (обов'язково) має інноваційний чи взірцевий характер. Практики зазначені у звіту ЕГ, відео записих зустрічей та інформації наданій гарантом під час засідання ГЕР не містять, на думку ГЕР, інноваційних прикладів, що можуть бути розповсюджені як «взірцева практика» в роботу інших ЗВО. «Залучення до її реалізації освітніх компонентів практиків, більшість з яких мають досвід управлінської роботи на керівних посадах в центральних органах державної влади» є обов'язковою частиною сучасних освітніх програм, тим паче другого (магістерського) рівня вищої освіти.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

ЕГ наголошує, що ОНП "побудована на власній особливій освітній та практичній ніші". Однак, порівнюючи дану ОНП з іншою ОНП випускового підрозділу на магістерському рівні - "Комунікації в демократичному врядуванні", ГЕР наголошує на значній схожості даних ОНП та відсутності вираженого особливого профілю. ГЕР доходить такого висновку провівши зіставлення нормативного блоку ОК ОНП "Комунікації у демократичному врядуванні" та ОНП "Суспільна політика та врядування". Результат: в одній ОНП ОК1- Англійська для професійної діяльності, в іншій - Ділова англійська мова у професійній діяльності; в одній ОК2 - Філософія демократичного врядування, в іншій - Демократичне врядування; в одній ОК3 - Методи дослідження комунікацій у демократичному врядуванні, в іншій - Методи дослідження для суспільного врядування; в одній ОК4 - Вироблення доказової політики, в іншій - Вироблення доказової політики; в одній ОК5 - Стратегічне управління та комунікації, в іншій - Стратегічне управління. Як видно із порівняння, нормативні ОК зосереджені лише на врядуванні як одній із компонентів публічного управління і не відтворюють решту. Вибіркові ОК за обома ОНП - повністю ідентичні, лише розміщені в ОНП у різному порядку. Згадані дві ОНП у варіанті 2020 р. містили повністю ідентичний перелік загальних, спеціальних компетентностей та програмних результатів навчання. ЕГ підкреслює "ЗВО разом із роботодавцями виявив нагально наявний попит на навчання за спеціальністю 281 серед випускників НаУКМА інших спеціальностей та інших ЗВО регіону, які працюють або планують працювати на посадах в органах державного управління та місцевого самоврядування". ГЕР відзначає, що обидві ОНП магістерського рівня за спеціальністю 281 у НаУКМА відтворюють лише одну складову публічного управління, а саме - врядування. Контекст публічного адміністрування, як цього вимагає стандарт за спеціальністю 281, не відтворено.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Попри те, що характеристика ОНП за логікою проєктної групи відтворює сферу відповідно професійному стандарту на посади «Державний експерт директорату / генерального департаменту», затвердженому наказом Міністерства соціальної політики України від 13 грудня 2019 року № 1752, ГЕР звертає увагу, що сфера врядування стосується різних посад публічної служби, не лише тих, які у структурі директоратів та департаментів. Сфера публічного управління - тим паче включає ще ширший набір посад в організаціях та установах публічного сектору. З одного боку, врахування професійного стандарту на посади у структурі директоратів/департаментів є позитивною практикою, з іншого - при проєктуванні змісту ОНП це не має бути у шкоду пріоритетності виконання стандарту вищої освіти. Проєктній групі потрібно враховувати специфіку і інших посад публічної служби - для максимального сприяння здобувачам бути професійно успішними у межах заявленої спеціальності, за якою вони отримують диплом з кваліфікацією "магістр публічного управління та адміністрування". Проєктна група у ОНП зазначає, що нормативна частина забезпечує лише інтегральну компетентність зі стандарту, а вибіркова - професійні (спеціальні) компетентності, необхідні для виконання трудових функцій. Це є фундаментальною помилкою у проєктуванні ОП та підставою говорити про пороговість між оцінкою В і Е у Критерії 1.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та стандарту вищої освіти - 120 кредитів, з яких 8 кредитів. практики, що відповідає стандарту. На думку ГЕР, відзначені ЕГ за Критерієм 2 недоліки є суттєвими, про що має бути вказано. Забезпечення вибірковою складовою в ОНП формування професійних (спеціальних) компетентностей, про що зауважує ЕГ, на думку ГЕР є неприпустимо.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

ОК у структурі ОНП не дають можливість досягнути заявлених цілей та програмних результатів навчання. ОНП передбачає 12 ЗК, 8 СК, 18 ПРН (які деталізовані у Матрицях відповідності наприкінці ОНП у 223 ПРН) на виконання яких передбачено нормативного блоку ОК, обсягом лише 39 кредитів (8 кредитів в цьому числі - практика, 3 кредити - курсова робота), лише 5 навчальних дисциплін (одна з 5-ти - англійська мова). ГЕР вважає, що для досягнення такої кількості різноспрямованих результатів навчання необхідно передбачити, відповідно, різний спектр обов'язкових ОК з належною кількістю кредитів, що в ОНП не відтворено. У ході засідання ГЕР, член проєктної групи за ОНП висловився, що подальше звуження тематики нормативних ОК є лише на користь ОНП і стандарт виконувати не обов'язково, головне - окреслити фокус ОНП, що на думку ГЕР є грубим порушенням та недопустимо. ГЕР проаналізувала силабуси нормативних дисциплін і має підстави стверджувати про невиконання магістерського стандарту за спеціальністю ПУіА. Повністю не забезпечено нормативним блоком: СК02. Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери (хоча чомусь наведена ця СК у силабусі ОК "Економіка для врядування", але тем відповідних на її забезпечення тут немає), СК03. Здатність організовувати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів... (в частині електронного врядування) (теж вказана у силабусі "Економіка для врядування", але тем відповідних немає), СК06. Здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення нац. безпеки України (є лише 0,25 лекції про економічну безпеку), СК07, СК10, СК11, СК12. Отже, не забезпечено 7 з 12 СК стандарту. Щодо ПРН, ЗВО специфічно підходить до ілюстрації їх забезпечення в ОНП, поєднує із НУ за професійними стандартами. У кінцевому результаті, складно із матриці відповідності зрозуміти, як ЗВО бачить забезпечення виконання конкретних ПРН саме зі стандарту вищої освіти. ГЕР проаналізувала силабуси нормативних дисциплін і дійшла до висновку, що 7 з 15 ПН (РН02, РН03, РН05, РН06, РН11, РН13, РН14 з освітнього стандарту) - не забезпечені. Решта ПРН також мають проблемність з відображенням в ОК. Як результат має місце невиконання стандарту за спеціальністю ПУіА магістерського рівня у частині СК та ПРН.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст освітньої програми частково відповідає предметній області спеціальності. Зміст нормативного блоку ОК є дискусійним, оскільки: він є дотичним до спеціальності 052 Політологія та не відповідає таким напрямкам предметного поля спеціальності як публічне адміністрування, механізми публічного управління, національна безпека, євроінтеграція, а питання розробки нормативних документів відсутні взагалі. У ОНП повністю відсутні у розділі визначення програмних компетентностей: ЗК3 зі стандарту; визначені частково - СК 2, 4, 10 (наприклад, СК02 як

"Здатність організувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери" у стандарті, проектна група подає як "...залучення міжнародної допомоги", що є набагато вужче; повністю відсутні - РН 11 ("Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції..."), РН 12 ("Планувати та здійснювати наукові та прикладні дослідження у сфері публічного управління та адміністрування..." (а не лише складати план досліджень, як в ОНП), РН 5 ("Визначати пріоритетні напрямки впровадження електронного врядування та розвитку електронної демократії"), РН 9 (...обговорення результатів досліджень), а також РН 13 ("Розробляти інноваційні проекти в публічному секторі..." (а не лише проекти у сфері міжнародної технічної допомоги, як визначено в ОНП). Дві ОНП магістерського рівня за спеціальністю 281, які реалізує випусковий підрозділ і одночасно представлені на акредитацію ОНП (ОНП Комунікації в демократичному врядуванні та ОНП Суспільна політика і врядування), за назвою спрямовані на формування компетентностей у двох важливих сферах спеціальності Публічне управління та адміністрування, однак вони є ідентичні за змістом: нормативний блок, який включає всього 5 ОК, 3 з яких мають лише формальні відмінності (1) Філософія демократичного врядування і Демократичне врядування; (2) Методи дослідження комунікацій в демократичному врядуванні і Методи дослідження для демократичного врядування; (3) Стратегічне управління та комунікації й Стратегічне управління). Блок вибіркових дисциплін містить ідентичні вибіркові ОК, які пропонуються здобувачам в іншому порядку черговості розміщення. Як результат профілі вказаних ОНП за змістом, особливостями та специфікою обраного спрямування не мають суттєвих відмінностей. Обидві відтворюють лише одну і ту ж частину публічного управління - врядування. У профілях програм чітких особливостей теж не визначено.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обов'язі, передбаченому законодавством

У тексті ОНП в пояснювальному описі до блоку вибіркових дисциплін вказано: "вивчення вибіркових дисциплін, загальним обсягом 57 кредитів, спрямоване на формування у здобувачів загальних та професійних (спеціальних) компетентностей, необхідних для виконання трудових функцій". Таке формулювання суперечить вимогам стандарту вищої освіти щодо забезпечення СК в результаті навчання, що має бути реалізовано нормативним блоком. У ході участі у засіданні ГЕР гарант підтвердив помилкове розуміння ролі вибіркового блоку в ОНП, поряд з обов'язковим, пояснюючи, що саме вибірковий блок покликаний забезпечити основні професійні компетентності, в тому числі ті, що вказані у стандарті вищої освіти. Розподіл нормативного та вибіркового блоку у відсотковому відношенні, за наявності вузьких ОК нормативного блоку, не сприяє забезпеченню заявлених РН. У Концепції внутрішнього забезпечення якості навчання та викладання НаУКМА (2018 р.) с. 4 вказано про норму "до 35 кредитів" на вибірковий блок, яка у даній ОНП (57 кредитів) не виконується. П.3.2.2. Порядок проведення запису студентів на вибіркові дисципліни за допомогою системи автоматизованого запису визначає, що мінімальна кількість студентів на магістерському рівні для формування групи для забезпечення вибіркової дисципліни становить 15 осіб. ГЕР не знайшла пояснення, як це забезпечується за даною ОНП, оскільки контингент за ОНП 7-8 осіб у групі (як пояснює ЗВО, можуть долучитися студенти з інших спеціальностей та рівнів освіти. Однак, якщо такі студенти не долучаться, забезпечення права вибору для здобувача за ОНП може бути під загрозою). Велика кількість вибіркових компонентів за ОНП є позитивною практикою. Силабуси не оприлюднені. ЕГ, в тому числі зазначає: "На сайті є силабуси тільки з обов'язкових ОК, оформлення і зміст яких частково відповідає вимогам Метод. рекомендацій щодо розробки силабусу: переліки літератури не оновлені; форма силабусів навіть у межах дисципліни різняться (ОК4); не вказано семестр і навчальний рік (ОК1, ОК2, ОК3); не визначено кількість кредитів (ОК5, ОК2); відсутні e-адреси". Вибіркові ОК різняться за кількістю кредитів, що ускладнює формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

На думку ГЕР підхід університету щодо врахування контексту воєнного стану в Україні при організації освітнього процесу, зокрема, зарахування волонтерства як вид практики є помилковим. Адже профіль освітньо-наукової програми магістерського рівня передбачає і відповідний характер науково-дослідницької практики. Стандарт за 281 спеціальністю встановлює обов'язкову норму - не менше 8 кредитів саме для науково-дослідницької практики. ЕГ не змогла переконатися що в освітньому процесі забезпечується здобувачам можливість вибору баз практики.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

За ОП пропонуються можливості набуття м'яких навичок. Ці можливості можуть обмежуватися збільшенням тижневим аудиторним навантаженням здобувачів за ОП, всупереч нормативним документам закладу, відтак, дефіциту їх ресурсу часу. Так, згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в НаУКМА (14.06.2021 р., с. 10) і аналогічними Положеннями попередніх років, максимальне тижневе аудиторне навантаження на рівні магістра має становити не більше 18 академічних годин. За даною ОНП у 2 семестрі - це 22 години, 3 - 35 годин, 4 - 30 годин, що суттєво перевищує вказану норму. ЗВО пояснив це специфікою ведення освітньої діяльності в умовах воєнного стану. Однак, у Положення про організацію освітнього процесу в НаУКМА було прийнято у березні 2022 р. і у ньому вказана аналогічна норма - не більше 24 годин тижневого аудиторного навантаження, що не виконується у впровадженні освітнього процесу за даною ОНП і може свідчити про певне перенавантаження здобувачів та зменшення їх можливостей використовувати власний часовий ресурс, в тому числі на неформальні освітні можливості.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Професійний стандарт за спеціальністю 281 відсутній. Врахування вимог окремих професійних стандартів ГЕР підтверджує та вважає це позитивною практикою. Водночас за ОНП не виконується стандарт вищої освіти за спеціальністю ПУіА. Повне відображення ЗК, СК та ПРН зі стандарту не отримало у даній ОНП. Також нормативними ОК ОНП не забезпечена більш ніж половина СК зі стандарту та половину ПРН.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Нормативна частина ОНП (без врахування практики) - 28 кредитів зі 120 (23%), з яких лише 6 кредитів (5%) - спрямовано на дослідницьку (наукову) компоненту - це ОК з "Методи дослідження для суспільного врядування (модулі: методи для суспільного врядування; методологія наукових досліджень)". Навіть за умови додавання курсової та магістерської роботи, стандарт у частині "не менше 30% ОНП має бути передбачено на дослідницьку (наукову) компоненту" не буде виконано: 6 кредитів ОКЗ + 3 кредити курсової роботи + 24 кредити магістерської роботи = 33 кредити (27,5%). Ця норма вказана й у Методичних вимогах до структури НП НаУКМА. ГЕР розуміє, що дослідницька компонента включена у викладання й інших ОК, але, враховуючи профіль освітньо-наукової програми магістерського рівня, вона має бути посилена. Дискусійним виглядає розподіл тижневого навантаження за ОНП. У ході акредитаційної експертизи, як зазначає ЕГ, керівник навчально-методичного відділу підтвердила, що максимальне аудиторне тижневе навантаження здобувача дорівнює 18 год. За внутрішніми нормативними положеннями ЗВО (пункт 1.3 Порядку проведення запису студентів на вибіркові дисципліни НаУКМА 2018 р. та п.3.9. Методичних вимог до структури та змісту навчальних планів НаУКМА 2021 р. (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_view/2283-metodychni-vymohy-do-struktury-ta-zmistu-navchalnykh-planiv) визначає, що "тижневе навантаження не повинно перевищувати 18 годин на тиждень для студентів, що навчаються на рівні магістра". НП за даною ОНП визначає тижневе навантаження таким, що ЗВО не дотримується своєї ж визначеної норми. По-перше, ГЕР констатує нерівномірний розподіл навантаження, по-друге - невиконання ЗВО власних нормативних положень, всіма адміністративними підрозділами погоджений НП, де вказано 32 години та 44 години тижневого аудиторного навантаження на здобувачів.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Підготовка здобувачів за дуальною формою не здійснюється.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

ГЕР не відмітила зразкових практик за даним критерієм.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

ГЕР не відмітила зразкових практик за даним критерієм.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Звіт не містить достатнього обґрунтування щодо вірності ОП, ЕГ зазначає на певні недоліки, що свідчить про неможливість встановлення оцінки А для вказаних нею низки критеріїв. ЕГ зазначає: "Присутні на зустрічах здобувачі також відзначили, що поінформовані про можливості програм академічної мобільності та про порядок конкурсного відбору за ними, але інтересу не виявили... Приклади офіційного визнання результатів навчання, отриманих здобувачами ОП в інших ЗВО і за програмами академічної мобільності відсутні. Тому ЕГ рекомендує кафедрі більше популяризувати здобувачам можливості навчання за такими програмами, заохочувати їх до участі, формалізувати цю діяльність згідно з відповідними документами ЗВО". За наявності таких коментарів, ЕГ все ж пропонує оцінку А, що не підтримує ГЕР. Тому що такий стан справ освітнього процесу не містить ознак інноваційності та не відповідає оцінці рівню А.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Як зазначає ЕГ, приклади офіційного визнання результатів навчання, отриманих здобувачами ОП в інших ЗВО і за програмами академічної мобільності відсутні.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Впроваджено DistEdu на платформі Moodle, що є позитивною практикою. Згідно з методичними рекомендаціями з роблення ОНП у НаУКМА (2020 р.), ОНП створюється відповідно до вимог стандартів вищої освіти. Відповідно п.2.3 цього документу, ОНП має надавати можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти. У даній ОНП не виконується ця норма. Проектна група у розробку ОНП заклала помилкове розуміння того, що професійні компетентності зі стандарту забезпечуються вибірковими ОК. Таке помилкове розуміння підтвердив і гарант В.Тертичка на засіданні ГЕР 6 березня.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

У силабусах представлені застарілі джерела. Наприклад, у силабусі "Конституція й інституційна організація держави та суспільства" (http://kmsgov.ukma.edu.ua/images/Programs/Magister/Suspilna-polityka-i-vriaduvannia/Syllabus_Konst_i_instyt_orhanizat_derzh_ta_susp.pdf), основна частина джерел (понад 90%) - до 2011 року, найновіше одне - 2017 р. (Силабус "Економіка для врядування" (http://kmsgov.ukma.edu.ua/images/Programs/Magister/Suspilna-polityka-i-vriaduvannia/Syllabus_Susp_finansy_ta_biudzheta.pdf)- аналогічно"). Силабуси підготовлені 2019 р. Тобто уже 4 роки - без оновлень. Силабус "Методи для суспільного врядування" (http://kmsgov.ukma.edu.ua/images/Programs/Magister/Suspilna-polityka-i-vriaduvannia/Syllabus_Metody_dlia_susp_vriaduvannia.pdf) - певно, загублено слово "дослідження" у назві силабусу, бо зміст силабусу саме про методи дослідження - містить найновіше джерело 2015 р. Силабус "Методологія наукових досліджень" (http://kmsgov.ukma.edu.ua/images/Programs/Magister/Suspilna-polityka-i-vriaduvannia/Syllabus_Metodolohiia_nauk_doslidzen.pdf) - найновіше джерело 2008 р. Силабус "Процес і процедури політики" (http://kmsgov.ukma.edu.ua/images/Programs/Magister/Suspilna-polityka-i-vriaduvannia/Syllabus_Protses_i_prots_pol.pdf) та Аналіз політики (http://kmsgov.ukma.edu.ua/images/Programs/Magister/Suspilna-polityka-i-vriaduvannia/Syllabus_Analiz_polityky.pdf) - найновіше джерело 2016 р. Виходячи з того, що у силабусі стара назва випускової кафедри, він, очевидно, розроблений 2-3 роки назад і не оновлювався. За цей час мали бути якісь пропозиції від стейкхолдерів щодо оновлення певних модулів/тем, що не знайшло відтворення у навчально-методичному забезпеченні. Силабус "Філософія та історія демократичного врядування" розроблений англійською мовою, але у списку джерел містить посилання на російськомовні праці українських вчених!, що не є припустимим в умовах агресії РФ

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Навчальний план ОНП передбачає лише 34 лекції з усіх дисциплін нормативного блоку разом за два роки навчання. Для освітньо-наукової програми така кількість може бути недостатньою для забезпечення належної фундаментальності, яка має бути на даному рівні освіти і за дослідницької орієнтації програми. На основі СО та звіту ЕГ, матеріалів сайту неможливо зробити висновок про наявність наукової роботи здобувачів на освітньо-наукові програмах. У закладі не зареєстрована окрема тема НДР з публічного управління чи хоча б менеджменту (у СО заклад дає посилання на загальний перелік тем НДР НаУКМА, де в основному теми науково-дослідної роботи з економіки та права: <https://www.ukma.edu.ua/index.php/science/doslidzhennya/naukova-tematika-kafedr-i-naukovikh-tsentriv>); немає інформації про публікації здобувачів у фахових виданнях, залучення їх у написання аналітичних звітів, розвідок, провадження конкретної проектної дослідницької роботи за проблематикою спеціальності. Сам заклад постійно апелює до професійних стандартів НАДС. Логічним видається за таким напрямком провадити освітню діяльність в межах освітньо-професійних програм. У СО ЗВО зазначає: "практикується навчання на основі досліджень [<https://bit.ly/36Pou8O>], підготовка Policy Papers [<http://surl.li/dwlxv>], участь у конкурсах студентських наукових робіт [<https://bit.ly/37bsdjF>]". Перше посилання містить інформацію про читацький клуб (це цікава неформальна практика роботи зі здобувачами - дозвіллевого характеру чи для формування soft skills, але ГЕР не бачить у цьому саме дослідницьку роботу, самі викладачі описали це як неформальне заняття з особистісного розвитку - <https://www.facebook.com/KMSgov/posts/4878721832162938>), друге посилання не відкривається, за третім посиланням є інформація про одну призерку (третє місце) Всеукраїнського студентського конкурсу наукових робіт. ГЕР не вважає це достатньою інформацією, щоб сформулювати висновок про повноцінну науково-дослідну роботу, ЕГ у цьому надважливому для освітньо-наукової програми компоненті обмежилася лише загальними словами. ГЕР промоніторила інформацію на сторінках випускової кафедри у соцмережах і знайшла лише один допис про студент. дослідж. на магістер. рівні на тему "Комунікації у дем. врядуванні", яке було проведено разово всередині грудня 2022 р. здобувачами освіти за іншою ОНП.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

ГЕР не відмітила зразкових практик за даним критерієм. Основні навчально-методичні матеріали за ОП не оновлювалися уже кілька років. Про це зазначає й ЕГ.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

ЗВО залучає як гостей лекторів відомих зарубіжних вчених. Це є позитивною практикою. На думку ГЕР, це не можна назвати взірцевою практикою, тому що уже тривалий час багато ЗВО практикують такі кейси як уже певну традицію в організації освітнього процесу.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Підтримуємо пропозиції ЕГ. ГЕР наголошує, що підтримка пропозицій ЕГ не означає (як стверджує ЗВО у відповіді на проект висновку ГЕР) автоматично обґрунтованість вимоги ЗВО оцінки рівня А у даному Критерії.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

У ОНП «Комунікації в демократичному врядуванні» атестацію визначено у формі публічного захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи та єдиний державний кваліфікаційний іспит за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ГЕР не відмітила зразкових практик за даним критерієм.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

ЗВО послідовно реалізує політику забезпечення академічної доброчесності. ГЕР не відмітила зразкових практик за даним критерієм.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

ГЕР не знаходить за цим критерієм взірцевих практик.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

ГЕР не знаходить за цим критерієм взірцевих практик. Для членів проєктної групи варто запланувати низку консультацій на тему виконання положень документів щодо внутрішнього забезпечення якості освіти у ЗВО, за участі гаранта, керівника випускового підрозділу, а також лідерів студентського самоврядування, роботодавців. Процедури конкурсного добору визначені відповідним Положенням ЗВО про порядок добору кадрів.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

ЕГ називає "взірцевою рисою ОНП - залучення до її реалізації освітніх компонентів практиків, більшість з яких мають досвід управлінської роботи на керівних посадах в центральних органах державної влади". ГЕР не вважає це взірцевою практикою, адже ця компонента є обов'язковою частиною сучасних освітніх програм, тим паче другого (магістерського) рівня вищої освіти.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

ГЕР вважає позитивною практикою залучення професіоналів-практиків, публічних службовців у освітній процес. ГЕР не знаходить за цим критерієм взірцевих практик.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

ЕГ рекомендує ширше використовувати можливості для матеріального стимулювання науково-педагогічних працівників, які передбачені нормативними документами університету.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

Професіоналізм окремих викладачів невисоко оцінено студентами, відповідно до анкет зворотнього зв'язку, які ЗВО завантажив у систему у відповідь на запит ЕГ.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Фінансові та матеріально-технічні ресурси є достатніми для організації освітнього процесу. Водночас навчально-методичне забезпечення за ОП не оновлювалося вже кілька років. Поряд з тим, що є певні класичні праці теоретиків, яким місце у списках рекомендованої літератури, самі силабуси ОК потребують чи не щорічного оновлення у зв'язку з динамікою реформ у публічному секторі України, модернізаційних процесів у суспільстві, новими тенденціями у розвитку сучасних демократій.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

ЗВО надає можливості здобувачам в контексті отримання доступу до освітніх послуг у дистанційному форматі. ГЕР не знаходить за цим критерієм взірцевих практик.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Здобувачі вищої освіти задоволені можливостями індивідуальної взаємодії з викладачами, як зазначає ЕГ.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

ЗВО створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються на ОП. Такий факт у організації освітнього процесу не має особливого інноваційного характеру.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ВО регламентує процедури вирішення конфліктних ситуацій. Водночас ЕГ рекомендує систематично проводити опитування серед здобувачів вищої освіти щодо виявлення рівня їх задоволеності освітнім середовищем, інтересів та потреб.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

ЗВО не дотримується процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП. Згідно з п. 1.8 Метод. рекомендацій з розроблення ОНП у НаУКМА, не менше, ніж раз на рік має проводитися періодичний перегляд та моніторинг ОП/ОНП. Натомість проєктна група переглядає лише НП за рішенням засідання кафедри. Інформацію про результати обговорення (які надійшли пропозиції) не оприлюднено. На засідання ГЕР гарант ОНП не міг ствердно сказати, чи справді ОНП 2021 р. затверджено Вченою радою ЗВО. Член проєктної групи наголосила, що опісля прийняття стандарту, ОНП було переглянуто, але для затвердження програми достатньо рішення кафедри чи факультету. На засіданні ГЕР гарант підтвердив, що проєктна група оновлює ОНП шляхом оновлення НП і для такого затвердження достатньо рішення кафедри. На сайті випускового підрозділу розміщено ОНП 2021 р. (<https://kmsgov.ukma.edu.ua/images/Programs/suspilna-polityka-i-vriaduvannia.pdf>), що не містить відомостей про затвердження з підписами та печатками, належно оформленого листа-погодження, як того вимагають Методичні рекомендації з розробки освітніх/ОНП НаУКМА від 01.12.2020 р. У іншій частині сайту НаУКМА є файл ОНП 2020 р. (http://kmsgov.ukma.edu.ua/images/Programs/Magister/Suspilna-polityka-i-vriaduvannia/Osvitnia-programa-PublGov_2020.pdf), загальні, спеціальні компетентності та результати навчання у якому повністю ідентичні іншій ОНП на магістерському рівні випускового підрозділу "Комунікації у демократичному врядуванні" (http://kmsgov.ukma.edu.ua/images/Programs/Magister/Komunikatsii-v-demokratychnomu-vriaduvanni/Osvitnia-programa-GovCom_2020.pdf). ОНП - без інформації про розробників, етапу обговорення і затвердження. ГЕР наголошує на помилці у проектуванні ОНП - коли дві різні за назвою ОНП підрозділу мають ідентичні результати навчання. ГЕР фіксує порушення у процесі оновлення ОНП. - п.4.4. Положення про організацію освітнього процесу НаУКМА визначає, що навчальний план розробляється та оновлюється на основі відповідної ОП, а не навпаки. Останнє доповнюється недотриманням процедури обговорення ОНП (адже під визначенням "обговорення ОНП" стейкхолдерам за фактом надається лише можливість внести пропозиції до НП). ЗВО стверджує, що програма була вперше акредитована 2016 р., але ЗВО не представив файл ОП 2016 р. і, наприклад, проєкт ОНП на 2023 р. Хоча у СО ЗВО також вказує, що за внутрішніми правилами, ОП у ЗВО мають оновлюватися щорічно. ЕГ запитувала у ЗВО ці ОНП, але ЗВО у відповідь їх не прикріпив. Протоколами засідання кафедри, зокрема і 2022 р., внесено певні зміни у назви ОК, їх кредитність та семестр провадження. Відповідні зміни вносяться у НП. Водночас в ОП відповідних змін не внесено. Це свідчить про не дотримання процедурності оновлення ОП. Тобто наразі актуальний навчальний план не відповідає затвердженій ОНП.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

На сайті Центру забезпечення якості - останні результати опитування студентів аж за 2020 р. (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/osvita/quality-edu>). Ці дані є застарілими та неінформативні в акредитації даної ОНП. На запит ЕГ гарант надав одиничні результати опитування (як скріни 2023 р), окремі з них містять оцінку незадовільно (2 з 5), яку студент поставив викладачу. Але ЗВО не надав відповіді чи запевнень, що вживатиме низку продуманих заходів, як виправити ситуацію або яким чином планує використовувати результати опитувань для перспективного розвитку ОНП (це міг бути витяг із засідання кафедри з описом відповідного обговорення, проведеного завчасно).

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

На засіданні ГЕР керівник випускового підрозділу підтвердив, що стейкхолдери мають право вносити пропозиції до ОНП лише шляхом внесення пропозицій щодо вибіркового курсів. ГЕР вважає це помилкою. Стейкхолдери мають мати можливість пропонувати зміни й у формулювання результатів навчання, і у перелік нормативних дисциплін та ін. ГЕР отримала доступ до відео зустрічей ЕГ у ході акредитаційної експертизи. Стейкхолдери, в основному, говорили лише про внесення пропозицій у теми всередині дисциплін та модулі навчальних курсів. На думку ГЕР, проєктна група має потенціал більш систематично інформувати стейкхолдерів про можливості оновлення ОНП не лише в частині тем окремих дисциплін.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

ЗВО підтримує зв'язок з випускниками.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

ГЕР фіксує фактичну відсутність роботи системи забезпечення якості вищої освіти на ОНП що акредитується. ОНП затверджена Вченою радою НаУКМА з формулюванням у тексті, що нормативна частина ОНП спрямована на забезпечення інтегральної компетентності, а вибіркова - загальних та професійних компетентностей. Проєктна група не розуміє необхідності виконання стандарту освітніми компонентами обов'язкового блоку. Член проєктної групи на засіданні ГЕР зазначила, що виконання стандарту обмежує академічну свободу здобувача. Це, звісно, ж суперечить нормам Положення про гаранта ОП у НаУКМА, де основне завдання гаранта визначено як забезпечення відповідності освітньої діяльності за ОП вимогам стандарту вищої освіти. У процесі освітньої діяльності зафіксовано не виконання багатьох норм внутрішніх документів ЗВО, що дає підстави стверджувати, що Центр внутрішнього забезпечення якості ЗВО втратив контроль над освітньою діяльністю за ОНП "Суспільна політика та врядування".

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

ОНП акредитується вперше.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

За даною ОНП не забезпечується виконання положень таких базових внутрішніх документів ЗВО: Концепції внутрішнього забезпечення якості навчання та викладання; Методичних вимоги до структури та змісту підготовки навчальних планів бакалаврів та магістрів; Методичних рекомендацій щодо розробки навчально-методичного комплексу дисципліни; Порядку проведення запису студентів на вибіркові дисципліни за допомогою системи автоматизованого запису, Методичних рекомендацій з розробки освітніх програм, Положення про організацію освітнього процесу, Положення про організацію освітнього процесу в умовах воєнного стану, Положення про гаранта ОП та ін. У "Концепції внутрішнього забезпечення якості навчання і викладання НаУКМА (ухвалено рішенням Вченої ради НаУКМА від 22 лютого 2018 р.) визначено: "Кількість кредитів вибіркової частини навчальних планів магістр складає до 35 кредитів, що складає 29% від загальної кількості кредитів". Дана ОНП передбачає 61 кредит вибіркової частини (51% від загальної кількості ОНП). Водночас ГЕР на сайті ЗВО ознайомила з іншим документом, який на операційному рівні врегулює розподіл між вибірковою та нормативною частиною ОП і до якого не звертався гарант та ЗВО у своєму поясненні. Це "Методичні вимоги до структури та змісту навчальних планів підготовки здобувачів вищої освіти..." у НаУКМА від 14.06.2021 р. У цьому документі вказано, що вибіркова складова може становити "від 35 кредитів", а нормативна - "від 35 до 65 кредитів". Водночас норми Концепції внутрішнього забезпечення якості навчання та викладання у НаУКМА визначають, що вибіркові дисципліни мають складати максимально "до 35 кредитів" у структурі ОНП. І Концепція, і Методичні рекомендації - обидва документи затверджені Вченою радою ЗВО, їх норми певним чином суперечать одна одній, оскільки обидва документи є чинними - Концепція (стратегічний рівень) і Методичні рекомендації (операційний). Навіть у випадку оперування нормою лише Методичних рекомендацій, нормативна компонента не покриває усе предметне поле спеціальності відповідно стандарту і не забезпечує досягнення усіх заявлених у стандарті ЗК, СК і ПРН, в тому числі й тих СК і ПРН, які визначені додатково для освітньо-наукових програм магістерського рівня за спеціальністю 281. На засіданні ГЕР гарант та член проєктної групи продемонстрували нерозуміння ролі вибіркового компонентів у структурі ОНП, процедури затвердження ОНП, процедури моніторингу ОНП. Це свідчить про несистемність заходів з підтримки освіченості колективу щодо ролі, змісту і процедур забезпечення якості вищої освіти.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ГЕР не знаходить за цим критерієм взірцевих практик.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін

ГЕР не знаходить за цим критерієм взірцевих практик.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

У різних частинах сайту розміщені різні файли ОНП. При чому, файл ОНП 2020 р. без відомостей про затвердження Вченою радою ЗВО, файл ОНП 2021 р. - з відомостями про затвердження, але без підписів та печаток на титульному листі та аркуші погодження. На сайті випускового структурного підрозділу є помилки. Наприклад, що ОНП рівня магістр відповідає рівню НРК України – 8 рівень (<http://kmsgov.ukma.edu.ua/uk/osvitni-prohramy/230-osvitno-naukova-prohrama-suspilna-polityka-i-vriaduvannia>), хоча згідно зі змінами до Національної рамки кваліфікацій (постанова КМУ від 25 червня 2020 р. № 519, це з 2020 р. - 7 рівень НРК. У СО ЗВО вказує про 7 рівень, але у самій ОНП також помилково вказано про 8 рівень. Про 7 рівень НРК магістерських програм вказано й у Методичних рекомендаціях з розробки освітніх програм НаУКМА https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/cat_view/1-dokumenty-naukma/12-normatyvna-baza-naukma/6-navchalno-metodychne-zabezpechennia-osvitnoi-diialnosti/8-normatyvni-dokumentynaukma/10-metodychni-rekomendatsii. Не оприлюднено силабуси вибіркового дисциплін. ЗВО пояснює, що ці силабуси або пояснювальні описи є доступні у системі дистанційного навчання. Але для належного інформування стейкхолдерів (і водночас не ставлячи під загрозу авторське право викладачів, як переймається ЗВО), хоча б скорочена форма силабусів має бути оприлюднена для зацікавлених осіб. Силабуси нормативних дисциплін містять помилки, по певним ОК не включають інформацію про контакти викладача, правильну кількість кредитів ОК та ін. Це не сприяє достатньою мірою належному інформуванню здобувачів про освітню діяльність за ОНП.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Найважливіша практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1. Рекомендується у процесі проектування ОНП забезпечити виконання стандарту стосовно виокремлення і забезпечення нормативною складовою ОНП всіх спеціальних компетентностей та програмних результатів навчання зі стандарту вищої освіти. 2. Рекомендується уточнити профіль та орієнтацію двох ОНП магістерського рівня за спеціальністю, які впроваджуються одним випусковим підрозділом. Наразі вони відтворюють лише одну і ту ж саму компоненту публічного управління - врядування. У варіанті ОНП 2020 р. - обидві ОНП містять повністю однаковий перелік загальних, спеціальних компетентностей та програмних результатів навчання. Це може дезорієнтувати здобувача та не сприяє конкурентоздатності самих ОНП.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Рекомендується забезпечити виконання освітнього стандарту у частині визначення усіх ЗК, СК, ПРН відповідно стандарту вищої освіти за спеціальністю та належного забезпечення їх формування і розвитку у здобувачів нормативними ОК. Для цього рекомендується урізноманітнити перелік обов'язкових ОК (відповідно усьому профілю предметної сфери спеціальності, не лише особливого профілю ОНП), розширити їх зміст. 2. Рекомендується розширити кредитність нормативної складової ОНП. 3. Рекомендується усунути тяжіння нормативної частини ОНП до лише одного компонента публічного управління - врядування. Рекомендується доповнити нормативні ОК тематикою публічного адміністрування, а також відтворити питання механізмів державного управління, національної безпеки, євроінтеграції, антикорупційного блоку, сталого розвитку, взаємодії держави з інститутами громадянського суспільства, організації та проведення прикладних досліджень з публічного управління та розробки інноваційних проектів у публічній сфері (останні два, відповідно стандарту, вимагає профіль освітньо-наукової програми магістерського рівня). 4. Рекомендується забезпечити виконання освітнього стандарту у частині "для освітньо-наукових програм" - щодо формування у здобувачів компетентностей застосовувати основи психології та педагогіки в освітньому процесі у ЗВО (наприклад, додати відповідну ОК в ОНП). 5. Рекомендується посилити дослідницьку складову у змісті та структурі ОНП. 6. Рекомендується забезпечити виконання внутрішніх положень ЗВО у частині кількості кредитів, які максимально має в ОНП бути передбачено на вибірковий блок. 7. Рекомендується забезпечити виконання внутрішніх положень ЗВО у частині гармонізації тижневого навантаження на здобувачів (в тому числі в умовах воєнного стану). 8. Рекомендується забезпечити виконання внутрішніх положень ЗВО у частині кількості здобувачів за ОНП, необхідних для забезпечення провадження освітнього процесу у частині належного здійснення вибору навчальних дисциплін. 9. Рекомендується забезпечити тотожність ОНП та навчальних планів.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Підтримуємо рекомендації ЕГ.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Рекомендується випусковому підрозділу суттєво посилити наукову компоненту ОНП у частині надання більше можливостей для дослідницької роботи здобувачів, зокрема зареєструвати власну тему НДР за спеціальністю ПУiA та розвивати систематичну дослідницьку роботу у цьому напрямі; започаткувати власні тематичні збірники за спеціальністю для публікації наукових розвідок студентів, проводити періодичні окремі студентські наукові заходи саме за цією спеціальністю (не так долучати студентів до діяльності юридичної клініки, як створити власний аналітичний центр чи лабораторію, де б здобувачі мали змогу моделювати різні сценарії, розробляти альтернативи прийняття управлінських рішень відповідно профілю ОНП). 2. Рекомендується унормувати структуру силабусів за ОНП, переглянути перелік джерел у силабусах, оновити певні теми, модулі дисциплін. Рекомендується переглядати силабуси, принаймні, раз у два роки. 3. Рекомендується оприлюднювати результати науково-дослідницької роботи здобувачів освіти.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1. Рекомендується розвинути нові форми формування культури академічної доброчесності серед здобувачів.

Критерій 6. Людські ресурси

1. Рекомендується розробити нові форми матеріального заохочення НПП відповідно показникам досягнень професійного розвитку.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

1. Рекомендується забезпечити системність оновлення навчально-методичного забезпечення ОК.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Рекомендується забезпечити усі належні процедури оновлення ОНП з публікацією у відкритому доступі ОНП попередніх років, засвідчених в установленому порядку. Рекомендується забезпечувати оновлення НП на основі оновленої ОНП (після процедури оновлення ОНП). Рекомендується у процесі оновлення ОНП забезпечити належну процедурність громадського обговорення, внесення пропозиції у різні частини самої ОНП (не лише перелік вибіркового дисциплін, перелік тем у межах нормативних дисциплін), не лише НП. 2. Рекомендується забезпечити виконання стандарту у процесі розробки ОНП у частині визначення усіх ЗК, СК, ПРН зі стандарту та їх забезпечення нормативним блоком ОНП, належного визначення змісту обов'язкової компоненти у ОНП, що полягає, в першу чергу, у забезпеченні усіх результатів навчання, визначених у стандарті. 3. Рекомендується за ОНП забезпечити виконання положень таких базових внутрішніх документів ЗВО: Положення про організацію освітнього процесу, Положення про організацію освітнього процесу в умовах воєнного стану, Концепцію внутрішнього забезпечення якості навчання та викладання; Методичні рекомендації з розроблення освітніх програм; Методичні вимоги до структури та змісту підготовки навчальних планів; Методичні рекомендації щодо розробки навчально-методичного комплексу дисципліни; Порядку проведення запису студентів на вибірковій дисципліні за допомогою системи автоматизованого запису, Методичних рекомендацій щодо розробки освітніх/освітньо-наукових програм, Положення про гаранта освітньої програми та ін. 4. Рекомендується переглянути періодичність опитувань здобувачів та дотримання процедурності обговорення і врахування результатів таких опитувань у формуванні перспектив розвитку ОНП. 5. Рекомендується суттєво переглянути виконання положень внутрішнього забезпечення якості освіти у ЗВО, провести відповідні навчання, рефреш-тренінги на тему забезпечення якості освіти - для гарантів, членів проєктних груп, викладачів. 6. Рекомендується максимально оперативно забезпечити оприлюднення файлу ОНП з титульним листом, підписами, печатками та листом-погодження у відкритому доступі.

Критерій 9. Прозорість та публічність

1. Рекомендується забезпечити належне оприлюднення інформації про впровадження освітнього процесу за ОНП у вільному доступі, зокрема ОНП попередніх років та перспективних проєктів ОНП для обговорення; силабусів усіх дисциплін, вибіркового в тому числі; матеріалів щодо різноманітних можливостей щодо розвитку дослідницьких компетентностей здобувачів за ОНП відповідно її профілю. 2. Рекомендується оновити застарілу інформацію у ОНП, відповідно оновленому освітньому законодавству.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

СТОЙКА АНДРІЙ ВАСИЛЬОВИЧ